UUTISET

Kalavesien omistajilla pitää olla mahdollisuuksia kehittää kalavesiään. **EDUSKUNNAN MAATALOUSVALIOKUNNAN PUHEENJOHTAJA JARI LEPPÄ**

”Asetus lopettaisi kymppikiloisten haukien pyynnin”

Maakuntajohtaja Matti Viialaisen mielestä uusi kalastusasetusluonnos uhkaa Saimaan kalastusmatkailun tulevaisuutta.

Maa- ja metsätalousministeriön luonnos uudeksi kalastusasetukseksi saa kritiikkiä politiikoilta ja tutkijoilta.

”Miten voi olla näin käytännön elämälle vierasta tekstiä? Asetus lopettaisi kymppikiloisten haukien pyynnin kokonaan”, naurahtaa maakuntajohtaja **Matti Viialainen** Etelä-Karjalan liitosta.

Hän on huolissaan Saimaalla kehitetyn kalastusmatkailun tulevaisuudesta. Uistelu on keskeisessä osassa esimerkiksi venäläisiä luontomatkailijoita houkuteltaessa.

”Kalastusturistien määrät ovat olleet tuhansissa. Varmasti lakiesitys asetuksineen nousee yhdeksi eduskuntavaaliteemaksi”, Viialainen uskoo.

Kalastusjärjestöille ja tutkijoille lausuntakierrokselle lähteneessä esityksessä kaavaillaan monille kalalajeille ala- ja ylämittarajoituksia.

Myös saalistusmääriä rajoitettaisiin vapaa-ajankalastuksessa niin, että vuorokaudessa viehekalastaja saisi pyytää yhden lohen, taimenen ja järvilohen sekä kolme kuhaa ja haukea.

Keskustelun avaus

”Halusimme valmistella asetusta avoimesti yhteistyöjärjestöjen kanssa, mutta nyt keskustelua käydään nettipalstoilla ja lehdistössä”, kalastusneuvos **Eija Kirjavainen** maa- ja metsätalousministeriöstä harmittelee.

Kirjavainen tapaa tällä viikolla sidosryhmiä, muun muassa Vapaa-ajan kalastajien keskusjärjestön edustajia ja ammattikalastajia. Kaikkia osapuolia hän rauhoittelee, että tässä vaiheessa hätääntyminen julkisuuteen levinneestä alustavasta luonnoksesta on ennenaikaista.

”Asetuksen tavoite on sama kuin lain: kalastuksen on oltava kestävää, jotta jatkossakin Suomessa voidaan kalastaa”, Kirjavainen kiteyttää.

”Omistajille valtaa”

Eduskunnan maatalousvaliokunnan puheenjohtaja **Jari Leppä** (kesk.) muistuttaa, että tarpeettomia ja yleisiä rajoitteita pitää ehdottomasti välttää, varsinkin sellaisia, joista ei ole tietoa, kuka niitä valvoo.

”Jos kalavesiä tähän asti hoitaneilta osakaskunnilta viedään toimivalta, kalavesiä ei sen jälkeen hoida kukaan. Niitä eivät virkamiehet eikä mikään virkakoneisto hoida. Eli kalavesien omistajilla pitää olla mahdollisuuksia kehittää kalavesiään”, Leppä sanoo.

Leppä muistuttaa, että kotimaista kalaa pitäisi kaikin keinoin saada enemmän ruokapöytiin.

Osastopäällikkö **Juha Ojala** maa- ja metsätalousministeriöstä toteaa, että kalastuslaista tuli hyvin yksityiskohtainen poliittisessa prosessissa.

”Tavoitteenamme oli yksinkertaistaa lainsäädäntöä. Ehkä samalla tavoin tässä asetusluonnoksessa on menty liian yksityiskohtaiseen säätelyyn”, Ojala myöntää.

Järvilohelle turvaa

Riista-alan erikoistutkija **Jorma Piironen** Luonnonvarakeskus Lukesta sanoo, että esityksessä on uhanalaisten kalalajien, kuten järvilohen, kannalta järkeviä rajoituksia.

Nieriälle ja rasvaevälliselle järvilohelle asetuksella taattaisiin Vuoksen vesistössä täydellinen rauhoitus. Rasvaevätöntä järvilohta saisi Savonlinnan pohjoispuolella pyytää loka- ja marraskuussa, Savonlinnan eteläpuolella syyskuun puolivälistä marraskuun alkuun.

Vastaavasti hyvin lisääntyvien kalojen, kuten ahvenen, kuhan ja hauen, pyytämistä ei Piirosen mukaan tarvitsisi rajoittaa tiettyihin kappalemääriin.

”Alamitatkaan sinänsä eivät pelasta mitään, enemmän kyse on kalastuskäytännöistä. Verkkokalastus on Suomessa ollut niin vapaata, että siihen on vaikea puuttua”, Piironen pohtii.

LIISA YLI-KETOLA

SAMI KARPPINEN

Pihtiputaalainen Onni Nykänen koki talviverkkoja Pihtiputaan Alvajärvellä viime torstaina. Verkoista nouseva kuha sopii uuden kalastusasetusluonnoksen raameihin, mutta hauki saattaisi osoittautua ylämittaiseksi.

”Hauki ja kuha eivät ole uhanalaisia”

Viehekalastajille esitetty kolmen hauen ja kuhan vuorokausikiintiö hämmentää kalastajia.

”Tällaisten esitysten pitäisi perustua tutkittuun tietoon ja suhteuttaa ne kalastuspaineeseen. Ainakaan pohjoisen Keski-Suomen järvissä hauki ei ole millään tapaa uhanalainen, ja kuhakanta on todennäköisesti vahvempi kuin koskaan aiemmin”, toteaa toista vuotta ammatikseen kalastava pihtiputaalainen **Jani Suvanto**.

Vapaa-ajallaan Suvanto harrastaa aktiivisesti myös viehekalastusta ja osallistuu kalastuskilpailuihin.

”Miten jatkossa voidaan järjestää uistelukilpailuja, kun kiintiö rajoittaa pyyntimäärät,” hän ihmettelee.

Asetusluonnoksessa ehdotetaan hauen ja kuhan alamitaksi 45 senttiä. Hauelle ylämitaksi ehdotetaan 90 senttiä ja kuhalle 70 senttiä.

”Kuhan ylämittaa pidän ihan hyvänä asiana. Olen aiemminkin vapauttanut jigillä pyytämiäni 4–5 kilon kuhia takaisin lisääntymään. Solmuväliltään 55–60-millisiin verkkoihin ylämittaiset kalat jäävät kiinni harvoin, eivätkä ostajatkaan toivo niin suuria kaloja”, Suvanto sanoo.

Kalastuksenvalvontaan aktiivipyytäjä toivoisi kiinnitettävän nykyistä enemmän huomiota.

”Nyt valvontaa ei ole käytännössä ollenkaan. Lähes asun järvellä, mutta lupia minulta on kysytty vain kahdesti.”

SAMI KARPPINEN

Verkkokalastukseen on suunnitteilla lukuisia rajoituksia sekä uudessa kalastuslaissa että nyt julkistetussa asetusluonnoksessa.

ASETUSLUONNOS

Ehdotuksia pyyntikalojen sallituiksi mitoiksi

Lohi vähintään 60 senttimetriä.
Rasvaevätön järvilohi vähintään 60 senttiä ja enintään 85 senttiä.
Rasvaevällinen taimen 60–75 senttiä.
Rasvaevätön taimen vähintään 50 senttiä.
Nieriä Inarinjärvessä vähintään 40 senttiä.
Kuha 45–70 senttiä.
Harjus vähintään 35 senttimetriä.
Hauki 45–90 senttiä.

Kalastusasetusluonnos esittää kuhalle 45 sentin ala- ja 70 sentin ylämittaa. Viehekalastaja saisi vuorokaudessa ottaa vain kolme kuhaa ja haukea.

Lihantarkastusmaksut eivät ole yhtenäisiä EU-maissa

EU:ssa uudistetaan parhaillaan lihantarkastuksia koskevia pykäliä.

Esillä on ollut muun muassa viranomaisten ja toimijoiden tehtävien ja vastuun jakaminen.

”Eurooppalaisen liha-alan keskusteluissa on käynyt ilmi, ettei lihantarkastus- tai muita viranomaisvalvonnan kustannuksia peritä yhdenmukaisesti EU-maissa. Maksuja tuetaan usein tai niitä ei peritä ollenkaan”, kertoo Suomen lihateollisuusyhdistyksen asiamies **Marika Säynevirta** Elintarviketeollisuusliitosta.

Hän kertoo, että kustannusten alenemista on toivottu pitkään. Asia on nostettu esiin joka kerta lainsäädäntöä uudistettaessa ja toimeenpanokysymysten yhteydessä.

”Kyse on koko alalla miljoonakustannuksista.”

Lihantarkastusten tarpeellisuutta teurastamot eivät kyseenalaista, mutta sen aiheuttamat kustannukset ja tiukka valvonta puhuttavat teurastamoyrittäjiä jatkuvasti, sanoo puolestaan Lihakeskusliiton toimitusjohtaja **Veli Saarenheimo**.

Hänen mukaansa kentän keskuudessa on vahva käsitys, että Suomessa käytännöt ovat monia muita maita tiukemmat. ”Suomi-lisä aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia.”

EU-säädökset sallivat, että erityisesti sikojen liha voidaan tarkastaa silmämääräisesti. Tarkemmin tarkastetaan vain ne eläimet, joiden kelpoisuutta elintarvikekäyttöön ei voida etukäteen selvittää.

Riskiin perustuva tarkastus on käytössä muun muassa Hollannissa.

Suomessa ala on toivonut esimerkiksi tästä uudistetusta menetelmästä keinoa kustannusten alentamiseen, Säynevirta kertoo.

Laki vaati tarkastuksia

MT kertoi 12.1., miten keskikokoinen teurastamo joutuu vuodessa maksamaan 10 prosenttia liikevaihdostaan pelkkiä lihantarkastusmaksuja.

Lihantarkastus on lakisääteistä toimintaa, jota tekevät Elintarviketurvalluusvirasto Eviran palkkaamat tarkastuseläinlääkärit.

Lihantarkastusmaksuista on säädetty, että toimijoiden on maksettava vähintään EU-vähimmäismaksu. Jäsenvaltiot voivat periä maksun korkeintaan muodostuvien kustannusten perusteella.

Käytännössä Evira laskuttaa teurastamoilta kaikki tarkastuseläinlääkäreiden työstä aiheutuvat kustannukset, kuten palkat ja työmatkat.

Eviran vuoden 2013 tilinpäätöksen mukaan lihantarkastuksista on kertynyt noin 8,3 miljoonaa euroa.

Ylivoimaisesti suurin osa summasta on mennyt tarkastuseläinlääkäreiden palkkoihin.

MAIJA ALA-SIURUA